

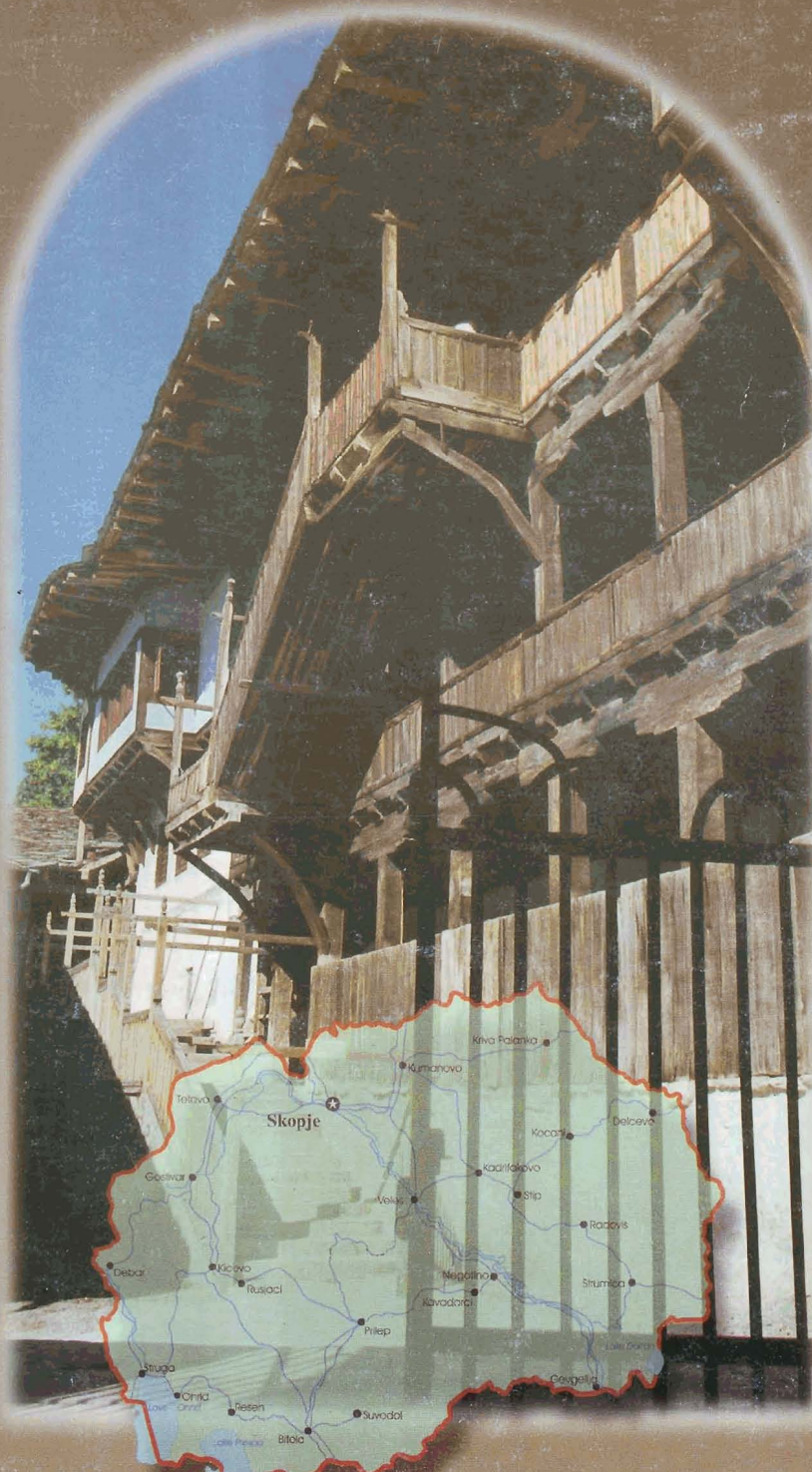

МАКЕДОНСКО ЛЕКАРСКО ДРУШТВО

МАКЕДОНСКИ МЕДИЦИНСКИ ПРЕГЛЕД

СПИСАНИЕ НА МАКЕДОНСКОТО ЛЕКАРСКО ДРУШТВО
МАКЕД МЕД ПРЕГЛЕД ГОД 53: (SUPPL. 39), СТР 1-370, 1999

ЗБОРНИК НА АПСТРАКТИ XV КОНГРЕС НА ЛЕКАРИТЕ НА МАКЕДОНИЈА

Хотел "Десарет" - Охрид
6-10 октомври 1999

UKD: 61+061.231=866=20 CODEN: MKMIPA 3 ISSN 0025-1097

ЗАКОНОДАВСТВОТО ВО ОБЛАСТА НА ЗДРАВСТВОТО

П. Малинска

Завод за здравствена заштита-Скопје, Република Македонија

Цел на трудот: е да се прикажат на едно место донесените закони и останатите прописи од областа на здравствената заштита во периодот од 1995-1998 година во Република Македонија. Законската регулатива од овој период е составен дел на Проектот за транзиција на здравствениот сектор

Материјал и методи: Со ретроспективна анализа се обработени прописите објавени во "Службените весници на Република Македонија" во периодот од 1995-1998 година.

Резултати: Во овој период беа донесени следните прописи од областа на здравствената заштита: Закон за изменување и дополнување на Законот за здравствена заштита ("Сл. в. "бр. 55/1995) ; Закон за санитарна и здравствена инспекција ("Сл. в. " бр. 19/1995) ; Закон за изменување на Законот за евиденции во областа на здравството ("Сл. в. "бр. 15/1995) ; Закон за изменување на Законот за прекинување на бременоста ("Сл. в. "бр. 15/1995) ; Закон за државна статистика ("Сл. в. "бр. 54/1997) ; Закон за лековите, помошните лековити средства и медицински помагала ("Сл. в. "бр. 21/1998). Останатите закони и прописи од областа на здравствената заштита кои беа донесени ќе бидат хронолошки презентирани.

Заклучок: Примената на споменатите Законски проекти во практиката, од сите субјекти во здравствената дејност, ќе овозможи во наредниот период, поадекватно дефинирање на поделни сегменти на реформата во здравствената дејност.

УЛОГАТА НА ЛЕКАРОТ ОРДИНАРИУС ВО ДОКАЗНАТА ПОСТАПКА

Белакајоски М, Дума А, Чакар З, Појоска В, Јаковски З,

Институт за судска медицина и криминалистика, Медицински факултет, Скопје

Главното мото и цел на секој лекар што произлегува од суштината на лекарската професија е љубовта кон човекот и водење грижа за неговата здравствена состојба. Лекарската етика во себе ја содржи љубовта кон пациентот - човекот. Експертизната етика во себе ја содржи љубовта кон вистината. Доказната постапка преставува цела низа на превземени дејствија, со која се докажува или отфрла кривичното дело, со што се дава огромен придонес за безбедноста и сигурноста на човекот а со самото тоа и на општеството.

Во праксата често пати лекарот ординариус е во прилика да пружи помош на повредените, кои задобиле повреди при некое кривично дело. Покрај укажувањето помош чија цел е спасување на човечкиот живот што секако е на прво место, лекарот ординариус со одредени свои постапки е должен и може да даде огромен придонес за докажување на вистината во периодот кој следи, а е поврзана со докажување на кривичното дело. Практиката покажува дека при укажувањето медицинска помош се уништуваат бројни материјални докази кои подоцна не можат да се надокнадат. Точно дадениот опис на повредите, правилно водената медицинска документација, зачувување на облеката или делови од облеката кои на себе ги има повредениот, зачувување на санитарскиот материјал со кој се укажува помошта и друго, во понатамошниот период дава огромен придонес во докажувањето на делото и кривичната одговорност. На ваков начин лекарот ќе си ја изврши својата превентивна дејност и укажување медицинска помош и спасување на човечкиот живот, и даде огромен придонес во докажувањето на кривичните дела и со самото тоа во очување на општествената безбедност, и сигурност.

ПОЧИТУВАЊЕ НА ЧОВЕКОВИ ПРАВА И ПАЦИЕНТ

Гуџевска А, Бошковски К, Јанеска Б, Белокајоски М, Давчева Н.

Институт за судска медицина и криминалистика, Медицински факултет, Скопје

Човековите права како принципи се применети во сите досегашни декларации и медицински заклетви, почнувајќи од Хипократовата заклетва и Женевската декларација. Пациентот, како корисник на здравствени услуги, без разлика дали е здрав или болен, има право на почитување на неговата личност во однос на правото на самоопределување, телесен и ментален интегритет, почитување на приватноста, како и почитување на моралните и културни вредности, религиозни и филозофски убедувања.

Правото на здравствена заштита се однесува на секој, не само во однос на лекувањето, туку и во однос на превентивна грижа и активност кои имаат за цел унапредување на здравјето. Пациентите имаат право на квалитет и грижа која се одликува со високи технички стандарди, како и хуман однос. Овие права треба да бидат обезбедени без дискриминација, но не смее да се заборава дека се тие во сообразност со развојот и степенот на развиеноста и економската моќ на општеството. Како особено интересен пристап кон примена на човековите права, претставува принципот на согласност, на кој, кај нас мора да се признае, досега не е посветено заслужено внимание. Пациентот има право од него да се побара согласност за било која медицинска интервенција, особено во случаи на зачувување и користење на делови од човековото тело, а согласноста на пациентот е предуслов за учество во научно-истражувачки проект.

ЛЕКАРСКА ГРЕШКА И НЕСОВЕСНО ЛЕКУВАЊЕ

Јаневска Б, Дума А, Бошковски К, Белокајоски М, Гуџевска А,

Институт за судска медицина и криминалистика, Медицински факултет, Скопје

Зголемемиот број на кривични пријави и судски процеси против лекари покренати од страна на пациенти или нивната фамилија заради несовесно лекување, ја наметнува потребата за јасно разграничување на поимите лекарска грешка и несовесно лекување.

Во трудот се презентирани судско-медицински вештачења кои се извршени во Институтот за судска медицина по барање на основните судови од целата Република. Сите вештачења се вршени со цел да се утврди постоење на елементи на несовесно лекување според одредбите од Кривичниот закон на РМ и тоа исклучиво од страна на лекари, а ниту еден спор не е покренат против друг здравствен работник. Иако преовладуваат кривични пријави против лекарите од хируршките гранки, застапени се сите специјалности, како и лекарите од општа пракса.

Во услови на непостоење на доктринарни ставови за одделни терапевтски постапки и начин на лекување, како и нејасна организациона поделба на должностите и обврските на лекарите во медицинската установа, зголемена е можноста за барање на кривична одговорност на лекарот во случаи на несакано завршување на лекувањето и таму каде што не постои несовесно лекување, туку невообичаен тек на болеста, ретка компликација, поточно лекарска грешка. Ова е особено потенцирано со неадекватен однос на лекарот кон пациентот или фамилијата, нељубезно однесување, површен пристап и не посветување на време за објаснување и разговор на здравствената состојба на пациентот.

ВЛИЈАНИЕТО НА ОЗОНОТ И ДРУГИ ЕКОЛОШКИ ЗАГАДУВАЧИ ВРЗ ЗДРАВЈЕТО НА ЛУЃЕТО

Сировска С, Иванова М, Трајковски В.
 ЈЗО Завод за здравствена заштита - Битола

Цел на трудот: е да се укаже значајноста на осиромашувањето на озонот и неговото дејство во оштетувањето на здравјето на луѓето.

Материјали и методи: За ова истражување се користени материјали од Интернет, потоа од Канцеларијата за озон во Скопје како и стручна медицинска литература.

Резултати: Симптоми кои што се јавуваат во пролет и лето се следниве: еритем, едем, мадидација, крусти и сквами кои личат на екзем. За настанување на Xeroderms pigmentosum потребно е дејство на УВ зраците во фенотипот. Туморозната клетка настанува со соматска мутација во молекулата на ДНК. Локализацијата на Ca basocellulare е на откриените делови на телото во 90% и тоа нос, назобанијална бразда, образи и периорбитална регија, ушна школка и горна усна. Ca spinocellulare е предизвикан од делување на Дорно зраците. Најчесто е перзистирачки улцерозен инвазивен или површен. Локализиран е на кожата на лицето, капилицумот, раката и на подлактицата, долна усна, ушна школка и нос. Melano malignomot е лоциран на лицето, вратот и долните екстремитети.

Заклучок: Заради заштита на човечкото здравје потребно е да се превземат основни мерки за заштита на озонската обвивка. За тоа е потребно брзо превземање на мерки за промена на технологијата на производство онаму каде што се користат фреоните и халоните и нивна замена со соодветни средства кои што не го намалуваат озонот. Исто така е значаен и мониторингот на аерозагадување во сите индустриски центри низ целиот свет.

МЕХАНИЗМИ НА ТРАУМАТСКИТЕ ОШТЕТУВАЊА НА ЕПЕНДИМОТ И СУБЕПЕНДИМОТ

Чакар З, Спанков А, Бошковски К, Јаковски З.

Институт за судска медицина и криминалистика, Медицински факултет Скопје

Во трудот се обработени механизмите на трауматските епендимални и субепендимални оштетувања. Анализата опфаќа 40 случаи каде се присутни тие оштетувања. Користен е обдукционен материјал од Институтот за судска медицина и криминалистика при Медицинскиот факултет во Скопје. Извршена е детална анализа на повредите по однос на доминантната насока на делувањето на силата и тоа: антеро-постериорен, постеро-антериорен, латеро-латерален и во предел на вертекс, како и анализата на повредите на черепот, мозочните структури и посебно повредите на коморните сидови. Во 12, 5% од случаите се јавува изолирано оштетување на коморните сидови, додека во 87, 5% постојат оштетувања и на другите мозочни структури. Во 95, 5% од случаите насоката на делувањето на силата е антеро-постериорен и тоа во долната половина на средината од челната регија. Тоа ни го дозволува заклучокот дека за настанување на епендималните и субепендималните повреди најголема улога има ликворниот удар со промена на ламинарното движење на ликворот во турбулентно при линеарна транслација на силата.

КРИВИЧНА ОДГОВОРНОСТ И ЛЕКАРСКА ДЕЈНОСТ

Нечевски М, Бошковски К, Јанеска Б.

Институт за судска медицина и криминалистика, Медицински факултет, Скопје

Правата, должностите и одговорноста на лекарот во текот на извршувањето на својата дејност се одредени од нормите на медицинската етика и деонтологија, со кои тој се сложил и ги прифатил во моментот на положување на заклетвата и стапување во служба. Само за екстремните отстапувања од опишаните должности и обврски на лекарот, кои задираат во интегритетот на животот и достоинството на пациентот, предвидени се норми во Кривичниот закон на РМ. Секој лекар мора да ги познава одредбите на законот кои се однесуваат на неговата дејност, за да може правилно да се однесува во ситуација кога постои сомнение во неговата работа и постапување. Во Кривичниот закон одредбите кои се однесуваат на несовесно лекување, лекарска тајна и неукажување на лекарска помош се само наведени, а за нивно целосно разбирање потребно е подетално објаснување.

Во Кривичниот закон на РМ се наведуваат одредбите кои се однесуваат на несовесно лекување, лекарска тајна и неукажување на лекарска помош. Секој лекар мора да ги познава одредбите на законот кои се однесуваат на неговата дејност, за да може правилно да се однесува во ситуација кога постои сомнение во неговата работа и постапување. Во Кривичниот закон одредбите кои се однесуваат на несовесно лекување, лекарска тајна и неукажување на лекарска помош се само наведени, а за нивно целосно разбирање потребно е подетално објаснување.

Во Кривичниот закон на РМ се наведуваат одредбите кои се однесуваат на несовесно лекување, лекарска тајна и неукажување на лекарска помош. Секој лекар мора да ги познава одредбите на законот кои се однесуваат на неговата дејност, за да може правилно да се однесува во ситуација кога постои сомнение во неговата работа и постапување. Во Кривичниот закон одредбите кои се однесуваат на несовесно лекување, лекарска тајна и неукажување на лекарска помош се само наведени, а за нивно целосно разбирање потребно е подетално објаснување.

ОБЈЕКТИВНОСТА ВО ВЕШТАЧЕЊЕТО - ОСНОВНО НАЧЕЛО НА ЛЕКАРОТ ВЕШТАК

А. Дума, Д. Најпашиа, А. Сиџанков, А. Гујевска

Према одредбите во Законот за кривична постапка должност е на секој лекар во случај на барање, да даде медицинска документација или стручно мислење за здравствената состојба на одреден пациент, за потребите на судските органи. Специјалистите по Судска медицина се специјално едуцирани доктори да медицинските факти и вистини терминологски и стручно ги прилагодат за потребите на правосудните органи усогласувајќи ги со постоечките законски одредби. За жал, бројот на специјалистите по судска медицина во нашата држава е премал и ни од далеку не ги задоволува објективните потреби, па заради тоа е неопходно судот често пати во одредени постапки да користи како вештаци и други доктори. Инсуфициентноста од специфично стручната едукација од областа на судската медицина тие ја компензираат со внесување на субјективни елементи во давањето на стручното толкување, па си дозволуваат да бидат понесени од негативните емоции према предизвикувачот на патењето на нивниот пациент, пречекорувајќи ги начелата на професионалност и навлегувајќи во сферата на носење на суд. Дел од нив давањето на стручното мислење за потребите на судските органи го сфаќаат како дополнителна нивна дејност надвор од професионалното дејствување и како добар извор на приходи, па криејќи се зад сопствената звучна и честопати висока титула, површно, лекоумно и стручно недоволно аргументирано го потпишуваат своето мислење прилагодувајќи го за потребите на еден од учесниците во спорот, искривувајќи ги фактите, погрешно толкувајќи ги или занемарувајќи ги. Ваквите вештачења секогаш се изготвуваат со јасно дефиниран и пресметан личен интерес, без разлика дали е тој материјален или се врши услуга на свој близок. Во понатамошното излагање ќе изнесеме неколку примери од нашата пракса на вакви вештачења без да го дадеме нашиот коментар оставајќи го тоа на слободната размисла на читателот или евентуално на професионалното убедување на обвинителот. Заради тоа ова излагање го оставаме без заклучок.

ЗАДУШУВАЊЕ ВО ФРИЖИДЕР

Верица Пойоска, Дума А, Гушевска А, Сиџанков А.

Институт за судска медицина и криминалистика, Медицински факултет, Скопје

Целта на трудот е да се прикаже еден интересен и невообичаен случај на самоубиство, како и причината за смртта.

Машка особа на возраст од 29 години вклучува замрзнувач-сандак, се затвара во него, каде е пронајден од страна на неговата мајка. Точното време на влегување на лицето во сандакот е непознато.

Извршена е обдукција над покојниот и констатирани се промени од надвор на телото и на внатрешните органи:

- карактеристична локализација и колорит на мртовечките дамки,
- општо смрзнување на телото,
- хиперемија на коњунктивите,
- точкести крварења на плеурата и епикардот.

Врз основа на наодот од обдукцијата и хистолошките препарати (направени од делови од органите), дојдено е до податоци кои недвојбено укажуваат на причината за смртта, односно дека се работи за задушвање поради недостаток на кислород и зголемена концентрација на јаглероден двооксид, наспроти можноста смртта да настапила како последица од замрзнување.

СУДСКО-МЕДИЦИНСКА АНАЛИЗА НА НЕНАДЕЈНА СМРТ КАЈ НАРКОМАНИ

З. Јаковски, Б. Јаневска, В. Пойоска, Н. Давидова

Институт за судска медицина и криминалистика-Медицински факултет Скопје

Ненадејната смрт кај зависници од опијати е се почеста појава за што ни укажува бројот од 23 извршени обдукции на Институтот за судска медицина и криминалистика при Медицинскиот факултет во Скопје.

Во темата се обработува ненадејната смрт кај наркоманите во периодот од 1987 до 1999 година, нивната полова застапеност, возраст, местото на наоѓање и времето на смртта.

Судско-медицинската анализа на ненадејната смрт кај секој од наркоманите е изведена врз основа на учеството на судскиот лекар во увидот на лице место, при што е анализирана местоположбата на починатиот наркоман како и земање за дополнителна анализа на сите доказни материјали кои одат во прилог на разрешување на проблемот (таблети, игли, шприцеви и др.). Следната етапа е судско-медицинската обдукција каде што детално се анализираат и објективно се констатираат сите патолошко-анатомски промени предизвикани од опијатите, при што се зема и материјал за хистопатолошка анализа. Лабораториското испитување на земениот биолошки материјал од покојниот, крв и урина, за докажување и одредување на концентрацијата на опијатите во телото, е од особено значење за утврдување на причината за смрт и одговор на прашањето дали се работи за прекумерна доза или мешање на дрогата со други супстанции.